

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Radima Kadlčáka a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobkyně: **Ing. P. D.**, narozená „X“,
bytem „X“,
zastoupená společností GOODWILL PARTNER, s. r. o., IČO: 26846616,
sídlem U Dubu 691/48, 147 00 Praha 4,

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Ústecký kraj**,
sídlem Velká Hradební 39/61, 400 21 Ústí nad Labem,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2018, č. j. 1898553/18/2506-50523-501825,

takto:

- I. Žaloba **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **se vrací** zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Částka 3 000 Kč bude žalobkyni vrácena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2018, č. j. 1898553/18/2506-50523-501825, jímž jí nebyla ve smyslu § 36 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), prodloužena lhůta pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob za období od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017. Žalobkyně napadla shora uvedené rozhodnutí žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), s tím, že pokud by soud neměl za to, že věc lze projednat na podkladě žaloby proti rozhodnutí, mělo by být označené rozhodnutí žalovaného, resp. jeho vydání, eventuálně posouzeno jako nezákonný zásah do subjektivních práv žalobkyně ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s.

2. Před vlastním projednáním věci byl soud nejprve povinen zabývat se samotnou povahou napadeného rozhodnutí žalovaného v tom směru, zda není rozhodnutím, které je z přezkumné činnosti soudu vyloučeno. K přezkoumávání správního rozhodnutí může soud v rámci správního soudnictví totiž přistoupit pouze za předpokladu, že není dána překážka, která by mu bránila věcně rozhodnout. Jinak soudu nezbývá nic jiného než podanou žalobu jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., usnesením odmítnout. O tom, kdy nastává taková situace, hovoří § 68 písm. e) ve vazbě na ustanovení § 70 s. ř. s., které upravuje tzv. kompetenční výluky, tj. úkony správního orgánu, jež nemohou být napadeny žalobou podle § 65 a § 66 s. ř. s.
3. Podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. se může ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“), žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popř. vyslovení jeho nicotnosti. Jedná se o tzv. procesní legitimaci. S ohledem na použitou legislativní zkratku lze dovodit, že za rozhodnutí ve smyslu citovaného ustanovení lze považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti. Hmotněprávně je pak legitimována pouze ta osoba, která byla na svých právech skutečně zkrácena.
4. Jakkoliv je přitom v řízení o žádosti o prodloužení zákonné lhůty pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2017 ve smyslu § 36 odst. 4 daňového řádu s definitivní platností rozhodnuto o tom, zda předmětná zákonná lhůta v konkrétním případě bude či nebude prodloužena, nemá samotné vyhovující či zamítavé rozhodnutí o této žádosti žádné přímé dopady do práv účastníka. K tomu je plně příslušným odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 2 Afs 165/2016-26, v němž bylo jednoznačně konstatováno, že „[r]ozhodnutí správce daně o zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty k podání daňového tvrzení (§ 36 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu) není „rozhodnutím“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť samo o sobě ještě nezasahuje do práv či povinností daňového subjektu. Jeho samostatný soudní přezkum na základě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je proto nepřipustný podle § 68 písm. e) ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s. Zákonost rozhodnutí o uvedené žádosti se posoudí v rámci případného přezkumu zákonitosti na to navazujícího rozhodnutí, pro něž bylo právně významné, zda daňové tvrzení bylo podáno včas.“ Teprve až výsledek „hlavního“ řízení, pro jehož účely žalobkyně o prodloužení zákonné lhůty usiluje, je totiž způsobilý skutečného (kvalifikovaného) zkrácení jejich práv jako účastníka řízení. Pro úplnost lze v této souvislosti odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2013, č. j. 8 As 8/2011-66, v němž rozšířený senát vyslovil závěr analogicky aplikovatelný na danou věc, a sice že „[s]amostatný soudní přezkum by byl zcela na místě v těch situacích, kdy na rozhodnutí o výjimce nenavazuje žádný další úkon správního orgánu, který by byl podroben soudní kontrole“.
5. Skutečnost, že o žádosti o prodloužení zákonné lhůty pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob může být samostatně rozhodováno, přičemž procesním vyústěním je za této situace vydání formálního rozhodnutí se všemi náležitostmi uvedenými v § 101 daňového řádu, tedy ničeho nemění na tom, že z materiálního hlediska jde o rozhodnutí, které je přezkoumatelné soudem až v řízení o žalobě proti

konečnému rozhodnutí ve věci - tj. platebnímu výměru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 2 Afs 165/2016-26).

6. Jak už bylo dříve vyloženo, samotné zamítnutí žádosti o prodloužení zákonné lhůty pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob tak nemá povahu rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., jelikož samo o sobě není zásahem do práv či povinností stěžovatele. Soudní přezkum je v souladu s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod umožněn až v rámci konečného rozhodnutí. Jakkoliv totiž nelze brojit přímo proti rozhodnutí o neprodloužení zákonné lhůty pro podání daňového přiznání, zcela nepochybně lze brojit proti jeho důsledkům v rámci soudního přezkumu konečného rozhodnutí, v projednávané věci v rámci soudního přezkumu platebního výměru.
7. Z uvedeného vyplývá, že v daném případě žalobou napadené rozhodnutí o neprodloužení prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za období od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017 ve smyslu § 36 odst. 4 daňového řádu je rozhodnutím, které spadá pod kompetenční výlukou zakotvenou v § 70 písm. a) s. ř. s., tj. že se jedná o úkon správního orgánu, který není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť se jím nezakládají, nemění, neruší či závazně neurčují práva nebo povinnosti žalobkyně.
8. Žaloba, jejímž prostřednictvím se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání dle s. ř. s. nebo zvláštního zákona vyloučeno, je tudíž podle § 68 písm. e) s. ř. s. nepřipustná. Vzhledem k těmto skutečnostem tak soudu nezbylo než žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako nepřipustnou odmítnout, a to právě s odkazem na § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s.
9. Pokud se dále jedná o eventuální návrh žalobkyně, aby předmětné rozhodnutí (resp. jeho vydání) bylo posouzeno jako nezákonný zásah žalovaného, lze uvést, že Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, vyslovil, že *„[z]ásahová žaloba chrání proti jakýmkoli jiným aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení.“* Na citované usnesení poté navázala další judikatura Nejvyššího správního soudu, když např. z rozsudku ze dne 4. 11. 2015, č. j. 2 As 198/2015-20, plyne, že *„[p]ředpokladem důvodnosti žaloby na určení nezákonnosti zásahu je však i nadále to, že se předně musí o nezákonný zásah do práva žalobce vůbec jednat. V případě, že žalobci žádné veřejné subjektivní právo nesvědčí, nelze mluvit ani o deklaraci nezákonného zásahu do něj.“*
10. Přílehlavým pro nyní posuzovanou věc je rovněž usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 1 Afs 183/2014-55, ve kterém se mimo jiné konstatuje, že *„[p]omocí zásahové žaloby nicméně nelze docílit „předstižného“ posouzení zákonnosti takových jednotlivých procesních úkonů správce daně, které samy o sobě nemají povahu zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s., ale jejichž zákonnost může mít význam při posuzování zákonnosti případného rozhodnutí, jímž by na základě zjištění z daňové kontroly byla stanovena daň (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2006, č. j. 8 Aps 2/2006 - 95, podle něhož „prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem nelze podrobovat testu zákonnosti jednotlivé procesní úkony správního orgánu, které zpravidla*

směřují k vydání rozhodnutí a samy o sobě nepředstavují zásah do práv účastníka řízení).“ Vycházet je pak třeba i z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, z něhož se podává, že „[p]okud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v § 82 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu.“ Zdejší soud si je přitom vědom, že posledně citovaný rozsudek byl zrušen nálesem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18. K tomuto zrušení však Ústavní soud přistoupil z důvodů, které na výše poukazovaný právní závěr neměly vliv, a tento proto ob stojí i po vydání zrušujícího nálezu.

11. Vzhledem k tomu, že žalobkyně spatřovala nezákonný zásah ze strany žalovaného v tom, že jí rozhodnutím žalovaného nebyla ve smyslu § 36 odst. 4 daňového řádu prodloužena lhůta pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob za období od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017, dospěl zdejší soud k závěru, že postup správce daně může být případně toliko vadou řízení, kterou však žalobkyně může namítat v rámci případného přezkumu zákonnosti na to navazujícího rozhodnutí, pro něž je právně významné, zda daňové tvrzení bylo podáno včas, nikoliv však z povahy věci nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 2 Afs 165/2016-26). Předmětné rozhodnutí totiž samo o sobě ještě nikterak nezasahuje do práv či povinností žalobkyně.
12. I v případě posouzení žaloby jako žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je zde tedy důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť bylo shledáno za zjevné a nepochybné, že popsané jednání žalovaného není vzhledem ke své povaze zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., tudíž k meritornímu projednání zásahové žaloby nejsou dány podmínky.
13. V důsledku odmítnutí podané žaloby soud současně v souladu s § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož platí, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta, ve výroku II. tohoto usnesení nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
14. Jelikož řízení skončilo před prvním jednáním, soud podle § 10 odst. 3 věty první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), rozhodl ve výroku III. tohoto usnesení o vrácení soudního poplatku, který žalobkyně uhradila při podání žaloby ve výši 3 000 Kč, kdy tento soudní poplatek bude žalobkyni v plné výši vrácen z účtu krajského soudu dle ustanovení § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve lhůtě třiceti dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se

sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 21. dubna 2021

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
předseda senátu